

SPECII DE *PSEUDOMENOPON* (MALLOPHAGA) DIN FAUNA R.P.R.

de

ION BECHET

Din materialul de malofage, aparținând la genul *Pseudomenopon*, material colectat de pe teritoriul R.P.R., prezentăm în această lucrare următoarele trei specii: *Pseudomenopon crecis*, de pe *Crex crex* (L.), nouă pentru știință; *Pseudomenopon qadrii* Eichler, de pe *Porzana porzana* (L.), nouă pentru fauna R.P.R. iar *Pseudomenopon pilosum* (Scopoli), de pe *Fulica a. atra* (L.), cunoscută la noi, o amintim pentru a compara materialul nou pe care îl prezentăm.

Genul *Pseudomenopon* Mjöberg, 1910 este foarte omogen și bine caracterizat prin prezența a trei lobi în regiunea gulară, formînd aparatul gular cît și prin prelungirile dentiforme postero-ventrale ale plăcilor pleurale de pe segmentele abdominale II—VI. Cu toată uniformitatea morfologică generală, speciile din acest gen se deosebesc mai mult sau mai puțin între ele, prin morfologia lobilor gulari sau a plăcilor sternale toracice, prin așezarea și numărul perilor sternali și tergali, precum și prin caractere biometrice.

1. *Pseudomenopon pilosum* (Scopoli, 1763)(Syn.: *Menopon tridens* Burm.; *Menopon majus* Piaget;*Pseudomenopon thompsoni* Eichler)

Corpul în ansamblu este alcătuit ca în figura 1, aparatul gular ca în figura 2 și placa sternală protoracică ca în figura 3. Dimensiunile corpului, în mm, după materialul din colecția noastră sînt următoarele:

	♂♂		♀♀	
	longitudo	latitudo	longitudo	latitudo
capitis	0,25	0,46	0,28	0,54
prothoracis	—	0,35	—	0,44
pterothoracis	—	0,37	—	0,50
abdominis	0,69—0,85	0,43—0,51	0,96—1,12	0,69—0,72
corporis	1,21—1,44	—	1,64—1,88	—

Gazda tipică a acestei specii este *Fulica a. atra* (L.). Se mai consideră însă ca gazdă bună [6] și *Gallinula chloropus*. În fauna R.P.R. acest parazit a fost semnalat [1, 2, 3, 5, 6, 8] pe *Fulica*, *Gallinula* precum și pe diferite specii de *Podiceps* (?).

2. *Pseudomenopon qadrii* Eichler, 1952

Deși se aseamănă mult cu specia precedentă, această specie se deosebește de prima, mai cu seamă prin forma ascuțită a lobului median al aparatului gular (fig. 4) și prin placa sternală protoracică (fig. 5). La femelă marginea vulvei este aproape dreaptă și prevăzută cu 20—24 peri, iar scleritele din regiunea genitală sînt mai mari și chitinizate mai intens decît la *P. pilosum*. Prelungirile dentiforme pleurale ventrale ale abdomenului, în materialul observat de noi, au deosebiri mici față de cele de la *P. pilosum*.

Dimensiunile corpului în mm sînt următoarele:

	♂♂		♀♀	
	longitudo	latitudo	longitudo	latitudo
capitis	0,26	0,45	0,28	0,52
prothoracis	—	0,31	—	0,38
pterothoracis	—	0,35	—	0,44
abdominis	0,76—0,80	0,44—0,46	1,10—1,15	0,66—0,69
corporis	1,31—1,39	—	1,72—1,84	—

Gazdă: *Porzana porzana* (L.), creșteț peștriț.

Materialul, 3♂9♀♀, 4 larve, a fost colectat la 25. III. 1958 din Războieni—Cetate (Regiunea Cluj), de pe o singură pasăre împușcată pe balta din apropierea gării.

3. *Pseudomenopon crecis* n. sp.

1.♀, colectată de pe *Crex crex* (L.), cîrstel, la 18. IX. 1957, din Cluj, Republica Populară Romîna. Holotipul (1♀), se păstrează în colecția științifică a Catedrei de zoologie de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj. Specia a fost denumită după pasărea-gazdă.

Dimensiunile corpului sînt mari (vezi tabelul din text); aparatul gular are lobul median mult ascuțit (fig. 6, 8): chetotaxia tergală simplă, redusă, iar prelungirile pleurale postero-ventrale ale abdomenului sînt ascuțite și ușor recurbate.

Femela. — Corpul în general este conformat ca la *Pseudomenopon pilosum* (figura 1). Capul de 1,93 ori mai lat decît lung, are aparatul gular de formă caracteristică (fig. 6), cu lobul median mult ascuțit, evident deosebit de cel de la *P. pilosum*, care este cu vîrful rotunjit (fig. 2) și mult mai ascuțit decît la *P. qadrii* (fig. 4) la care lobul median este de la bază pînă spre ultima treime, cu laturile aproape paralele iar de aci spre vîrf brusc ascuțit. Forma plăcilor sternale toracice are atît din caracterele de la *P. pilosum* cît și de la *P. qadrii*, placa prosternală este ca în figura 7. Chetotaxia capului ca la *P. pilosum*. Femurele posterioare au pe fața internă cîte 16 spini. Abdomenul ovalar-alungit, are pe segmentele III—VII cîte 8 peri

BIBLIOGRAFIE

1. Bechet I., *Contribuții la cunoașterea faunei malofagelor din R.P.R. (II)*. „Stud. și cercet. de biol. Acad. R.P.R. Fil. Cluj,” **10** (1) : 129—136, 1959.
2. — *Malofage din R.P.R.* „Stud. și cercet. de biol. Acad. R.P.R. Fil. Cluj,” **12**(1) : 91 — 102, 1961.
3. — *Cercetări asupra malofagelor din R.P.R.* Disertație. 1962.
4. Clay T. -Hopkins G.H.E., *The early literature on Mallophaga. II*. Bul. Brit. Mus. (Nat.-Hist.) Ent., **2**(1) : 1—37, 1951.
5. Constantineanu M.I. -Andriescu I.-Pisică C., *Lista malofagelor (Mallophaga Nitzsch) din R.P.R. (I)*. „Stud. și cercet. șt. biol. și șt. agric.” **9**(2) : 253—264, 1958.
6. Constantineanu M.I., și colab., *Contribuții la studiul malofagelor (Mallophaga Nitzsch), parazite pe păsările și mamiferele domestice și de vînat din R.P.R.* „Analele științ. Univ. A. I. Cuza”. N.S. Sect. II (șt. nat.) **8**(1) : 81—94, 1961.
7. Eichler W., *Mallophagen-Synopsis. XV. Genus Pseudomenopon*. „Zool. Anz”, **148** (1/2) : 30—40, 1952.
8. Georgescu M.I. *Contribuțiunii la studiul malofagilor din România*. „Anal. Acad. Rom. Mem. secț. șt., ser. III, **16** (20) : 841—968, 1941.
9. Hopkins G.H.E.-Clay T., *A check list of the genera and species of Mallophaga*. London, 1952.
10. — *Addition and corrections to the Check list of Mallophaga*. „Ann. Mag. Nat. Hist.” **1**, (12)6 : 434—448, 1953.
11. Mjöberg E. *Studien über Mallophagen und Anopluren*. „Ark. Zool.” **6**(3/4) : 1—296, 1910
12. Séguéy E., *Insectes ectoparasites (Mallophages, Anoploures, Siphonaptères)*. „Faune de France” Paris, 43, 1944.
13. Timmermann G., *Studien zu einer vergleichenden Parasitologie der Charadriiformes oder Regenpfeifervögel. Teil 1* „Parasitol. Schriftenreihe”. (8) : 1—204, 1957.

VIDY PSEUDOMENOPON (MALLOPHAGA) В ФАУНЕ РНР

(Резюме)

Автор излагает сравнительно следующие три вида *Pseudomenopon* (Mallophaga) фауны Румынской Народной Республики: *Pseudomenopon pilosum* (Scop.) с *Fulica a. atra* (L.), *Pseudomenopon qadrii* Eichler с *Porzana porzana* (L.), новый для фауны РНР и *Pseudomenopon crecis* n. sp., с *Crex crex* (L.).

Pseudomenopon crecis n. sp., ♀ (рис. 6, 7, 8, 9): размеры тела значительны (таблица в тексте), гулярный аппарат обладает очень острой средней лопастью (рис. 6, 8), упрощенной, уменьшенной тергитной хетоткасией, зубчатовидными плевральными отростками а заднебрюшные заострены и слегка изогнуты.

Процесс сокращения числа тергитных щетинок по сравнению с *P. pilosum*, возникший у *P. qadrii*, является прогрессивным у *P. crecis*; а также средняя гулярная пластинка закругленная у *P. pilosum*, начинает заостряться у *P. qadrii* с продолжением этого процесса у *P. crecis*.

ESPÈCES DE PSEUDOMENOPON (MALLOPHAGA) DE LA FAUNE DE ROUMANIE.

(Résumé)

L'auteur présente comparativement les trois espèces suivantes de *Pseudomenopon* (Mallophaga), de la faune de Roumanie: *Pseudomenopon pilosum* (Scop.), parasitant *Fulica a. atra* (L.), *Pseudomenopon qadrii* Eichler, sur *Porzana porzana* (L.), nouvelle pour la faune roumaine, et *Pseudomenopon crecis* n. sp., sur *Crex crex* (L.).

Pseudomenopon crecis n. sp., ♀ (fig. 6, 7, 8, 9): les dimensions du corps sont élevées (v. tabl. dans la texte), l'appareil gulaire a le lobe médian très aigu (fig. 6, 8), la chétotaxie tergale simplifiée et réduite, les prolongements pleuraux dentiformes, les postéro-ventraux de l'abdomen sont aigus et légèrement recourbés.

Le processus de réduction du nombre des poils tergaux par rapport à *P. pilosum*, commencé chez *P. qadrii*, est avancé chez *P. crecis*; de même la plaque médio-gulaire, arrondie chez *P. pilosum*, commence à s'effiler chez *P. qadrii*, processus qui continue chez *P. crecis*.

STUDIA
UNIVERSITATIS BABEŞ-BOLYAI

SERIES BIOLOGIA

FASCICULUS 2

1963

SEPARATUM

C L U J